

"A Europa fa falta un cop de timó"

Antoni Gutiérrez Díaz (Premià de Mar, 1929) és el cap de llista d'Iniciativa per Catalunya-Verds-Esquerra dels Pobles. Una llarga trajectòria de compromís democràtic l'ha dut a ser el vice-president del Parlament Europeu, on és eurodiputat des del 1987.

És la quarta vegada que es presenta a les eleccions europees. Deu ser un dels qui més bé entén com funciona això d'Europa.

—Home, si hi ha algú que ho entén, jo hi sóc entre ells. Però el mecanisme és tan complex que en el futur caldrà simplificar-lo.

—Les eleccions europees es fan enmig del debat d'altres eleccions (municipals, a Catalunya, i autonòmiques). Fa l'efecte que les europees són les més oblidades...

—Jo diria que són les més allunyades de l'atenció dels ciutadans. En part, s'explica perquè quan diem que la Unió Europea té un dèficit democràtic, cada cop menor, oblidem que també en té un d'informatiu. Difícilment les qüestions de la UE es troben en les pàgines de política dels diaris, sinó en les d'economia. I el que fem al Parlament europeu, sobretot és política. Crec que totes les candidatures municipals haurien d'ajudar a augmentar la consciència de la ciutadania europea, donat que els municipis són el primer esglaó de relació entre els ciutadans i la UE.

Malgrat tot, va augmentant l'atenció ciutadana. Qüestions com l'euro, per exemple, hi contribueixen. Amb la nova moneda, d'alguna manera, els ciutadans comencen a dur una part tangible d'Europa a la butxaca... I això no és poca cosa.

—Parlava de "ciutadania europea". No creu que per al ciutadà aquest és un concepte pràcticament inexistent

—Sí, sí. Aquí podríem afegir un altre dèficit: el conceptual. De manera espontània, des de petits, ens adonem que som catalans. En canvi, ningú no ens explica que som europeus. Crec que és necessari que a les escoles hi hagi, com ja comença a passar, una pedagogia de la ciutadania europea. Però per això fa falta que sapiguem què ens aporta això.

—I què aporta?

—Tenim un mercat comú, una moneda única... Ara es tracta que tinguem una forma de dirigir tot això plenament democràtica. Que respecti la diversitat cultural, la lingüística, la regional i l'estatal i que tot això ens porti a harmonitzar una Europa social. És a dir, que no hi hagi ni grans desequilibris socials, ni territorials i que tinguem una política comuna de solidaritat internacional i de seguretat i defensa, que és el que va més endarrerit.

—Paga la pena tant d'esforç per construir Europa, quan encara no existeix ni una identitat europea?

—És un esforç que val la pena, que va en el sentit de la història. L'avenç en el procés de construcció europea serà lent. Ara som quinze estats, 170 regions, entre 80 i 90 mil municipis... Són una diversitat i una riquesa extraordinària, però que també complica les coses. Per tant, cal ser molt pacient i esperançat. És un esforç imprescindible.

Però Europa necessita un cop de timó. Els governs dels estats han esgotat el seu impuls propulsor de construcció de la UE. Han fet un paper important, però només en l'assoliment de tractats entre estats. Ara necessitem passar dels tractats a la constitució. Els estats, amb la seva dinàmica actual, són una inèrcia negativa per avançar. Això s'ha demostrat a Amsterdam, on es van fer molts menys canvis dels previstos, i a Berlín, on es remarca la

necessitat de "fer més Europa" i es destinen menys recursos. I això no va ser culpa del conservadorisme dels governs de la UE! Dels quinze governs, onze són socialdemòcrates. És cert que els socialdemòcrates són gent progressista però estaven lligats per les inèrcies dels estats. Això cal trencar-ho des de sota, amb la participació ciutadana.

—Vostè ha viscut de prop l'anomenada crisi ide-

"Els governs dels estats han esgotat el seu impuls propulsor de construcció de la UE. Han fet un paper important, però només en l'assoliment de tractats entre estats. Ara necessitem passar dels tractats a la constitució."

ològica de l'esquerra. Ara encapçala una llista amb un to clarament ecologista. Aquest moviment és una de les sortides d'aquesta crisi?

—Penso que aquesta candidatura assenyalava un tipus d'espai en l'àmbit de l'esquerra, que no és el de la socialdemocràcia —amb molta força i amb uns valors molt positius, però també amb moltes inèrcies—, ni el dogmatisme testimonial que recull una part de la tradició comunista. Els comunistes sempre hem tingut un cert testimonialisme, però gràcies a l'eurocomunisme vam saber compensar l'estratègia amb una capacitat tàctica i fer de les llibertats democràtiques no un instrument sinó l'element essencial de la nostra concepció. En aquest moment, l'aportació de la tradició eurocomunista amb la verda defineix un espai de trobada. És un espai de coincidència facilitat, d'una banda, pels qui venim de l'eurocomunisme, que entenem que no és possible millorar i transformar la societat si totes les polítiques no s'impregnen d'una visió ecològica, i, de l'altra, pel fet que l'ecologisme vol intervenir en política. Els ecologistes no han estat testimonials i dogmàtics, però sí que han estat terriblement reivindicatius. Ara, a través de la seva presència en governs europeus, s'han acostat a la política, però sense dimitir de la seva essència.

Ara, que aquest espai sigui la via per superar la crisi ideològica de l'esquerra? Homé, cal anar amb cura. Crec que és un espai d'esperança, però caldrà veure si és capaç d'influir en els altres espais.

—Quins són els eixos principals de la candidatura?

—Hem fet un programa que parteix d'un balanç. És que fa dotze anys que som a la UE! Iniciativa ha tingut la presidència de la Comissió Regional en la legislatura anterior i d'aquí ha pujat a la vice-presidència del Parlament, però a més, amb un treball constant en les diverses comissions del Parlament. Des d'aquest balanç, projectem la nostra activitat futura. Nosaltres no hem fet un capítol ara d'això, ara d'allò altre i després un capítol ecològic, sinó que hem intentat amarar tot el programa d'un pensament ecològic.

A partir d'aquí les línies generals s'adiuen amb el que deia abans. La UE necessita un cop de timó, que vol dir que hem d'aconseguir la participació ciutadana i el protagonisme del Parlament Europeu. Tot això, anant cap a una conferència intergovernamental, però no en mans del monopoli dels governs, sinó amb una gran participació de la societat. Cal configurar tota l'estructura democràtica i participativa, per preparar-nos per l'ampliació. Això vol dir: més recursos per Europa —per tant, estem en contra dels acords de Berlín que han fixat per a l'any 2006 l'1,27% del PIB de cada estat, quan creiem que ara ja es necessita el 2%, amb la perspectiva d'arribar al 4—, més recursos per configurar una política social que harmonitzi, a l'alta, el conjunt de la UE. Una Unió, a més, que ha d'impulsar un desenvolupament sostenible, una política de seguretat i defensa, que no té avui, amb una concepció solidària cap al Tercer Món i ha d'implicar també tota una concepció de la política que afavoreixi la immigració plenament integradora. Això és

gairebé un resum esquemàtic de la nostra proposta.

—I en el cas d'un país com el nostre, quin paper ha de fer en aquesta Europa?

—Crec que el gran perill d'aquí és convertir l'aportació de Catalunya a la construcció Europea en forma de reivindicació. És a dir, traslladar la política de col·laborar però sempre exigint i reivindicant, que és el que sempre ha fet Convergència amb Espanya. Nosaltres hem d'encapçalar, amb la nostra aportació a Europa, tota una dinàmica que vagi fent avançar el paper de les regions, sense aïllar-nos. El perill és que l'extremisme de Convergència —jo crec que instrumental— no ens porti a aïllar-nos al si mateix de la Unió Europea. Hem de fer una activitat pacient perquè els estats estan condemnats a afeblir-se. No és que vagin a desaparèixer, però sí que aniran canviant la seva forma actual i, si ho sabem fer de manera natural, anirà creixent el paper de les regions. Fins i tot, la desaparició d'un nerviosisme reivindicatiu pot afavorir l'entesa amb aquells àmbits amb els quals havíem estat més propers en el passat. És a dir, la desaparició de les fronteres pot facilitar la relació amb la Catalunya Nord, amb les Illes o el País Valencià. Però jo veig tot això com un procés en què hem de ser conscients, pacients, treballadors, tenir una estratègia i no fer-la malbé, perquè el nerviosisme, la reivindicació aparent i gesticulant dificulta un treball en profunditat que permeti que se'ns compregui, que ens entenguin, que ens acceptin i que ens respectin.

"La desaparició d'un nerviosisme reivindicatiu pot afavorir l'entesa amb aquells àmbits amb els quals havíem estat més propers en el passat. És a dir, la desaparició de les fronteres pot facilitar la relació amb la Catalunya Nord, amb les Illes o amb el País Valencià."

Enric Rimbau